

**ОКУУЧУНУН МЕКТЕПТЕГИ
ЖУРУМ-ТУРУМ
ЭРЕЖЕЛЕРИ**

Бишкек, 2021

ОКУУЧУЛАРДЫН ЖҮРҮМ-ТУРУМ КОДЕКСИ

Жалпы жүрүм-турум эрежелери

1. Окуучу мектепке сабак башталганга 15 мүнөт калганда келет; таза, тыкан жүрүп, сырткы кийимдерин, баш кийимин чечет, алмаштырылуучу бут кийимдерди кийет, сабакка бардык керектүү окуу куралдарын даярдайт.
2. Мектепке мобилдик телефон алып келүүгө болбойт.
3. Окуучу мектеп программасында белгиленген мөөнөттө үй тапшырмасын аткарууга милдеттүү.
4. Класска бардык керектүү окуу китептерин, дептерлерди, окуу куралдарын, жазуу материалдарын алып келет.
5. Мектептин аймагына курал-жарактарды (анын ичинде бычактарды), жарылуучу, күйүүчү заттарды эч кандай максатта жана эч кандай жол менен колдонууга болбойт; алкогольдук ичимдиктер, тамекилер, дары-дармектер, башка мас кылуучу заттар ж.б.
6. Мектептин аймагында тамеки тартууга тыюу салынат.
7. Сагыз, оюнчуктар жана уюлдук телефондор сабакка киргизилбейт.
8. Уятсыз сөздөрдү жана жаңсоолорду колдонууга тыюу салынат.
9. Мектеп окуучулары мугалимдердин жана мектеп жамаатынын кадыр-баркын сыйлашы керек.
10. Физикалык күч колдонуу, коркутуу жана кордоо, адамды кемсинтүү аракетин, улутуна же расасына карап басмырлоо жүрүм-турумдун кабыл алынгыс формалары болуп саналат. Мектеп бул жорукту катуу айыптайт.
11. Окуучулар мектептин мүлкүнө кам көрүшөт, өздөрүнүн да, башкалардын да мүлкүнө аяр мамиле кылышат, мектептин аймагында тазалыкты жана тартипти сакташат. Мектептин мүлкүнө зыян келтирилген учурда ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) анын ордун толтурууга милдеттүү.
12. Бардык окуучулар өздөрүнүн физикалык мүмкүнчүлүктөрүнө жараша мектепти жана мектептин айланасын көрктөндүрүү боюнча иш-чараларга катышышат.
13. Окуучулар менчикти урматташы керек. Мектептеги китептер, кийимдер жана башка жеке буюмдар алардын ээлерине таандык. Башка адамдардын буюм-тайымдарын тартып алган окуучуларга тартиптик жаза колдонулат.
14. Жоголгон же унутулган буюмдарды тапкан окуучулар аларды администрацияга же нөөмөтчү мугалимге тапшырышат.

15. Мугалимдердин же администрациянын уруксатысыз белгиленген убакта мектептен чыгууга болбойт. Мектептен нөөмөтчүгө мугалимдин же администрациянын эскертүүсүн көрсөтүү менен кете алат.

16. Окуучу сабакка келбеген учурда класс жетекчисине дарыгердин сабакка келбей калган себебин көрсөткөн маалымкатын көрсөтүүсү керек.

Класстагы жүрүм-турум

1. Мугалим класска киргенде окуучулар ордунан туруп мугалим менен учурашат. Ошол сыяктуу эле, окуучулар сабак учурунда класска кирген улуулар менен учурашышат.

2. Ар бир мугалим өз класстарында окуучулардын жүрүм-турум эрежелерин аныктайт. Бул эрежелер эч кимдин кадыр-баркына шек келтирбеши керек.

3. Сабак учурунда ызы-чуу салбоого, өз алдынча алаксыбоого жана башка классташтарын сабакка тиешеси жок сүйлөшүүдөн, оюндардан жана башка нерселерден алагды кылууга болбойт, анткени бул башкалардын зарыл билим алуу укуктарын бузат.

4. Сабак учурунда окуучулар мектеп жабдууларын пайдаланууга укуктуу, алар сабактан кийин мугалимге кайтарып беришет. Ага кылдаттык менен мамиле кылуу зарыл.

5. Эгерде окуучу мугалимге суроо бергиси келсе же мугалимдин суроосуна жооп бергиси келсе, колун көтөрөт.

6. Окуучу ар кандай талаштуу маселелерди туура формада талкуулоодо өзүнүн көз карашын жана ишенимин коргоого укуктуу.

Окуучулардын сабакка чейинки тыныгуулардагы жана сабак аяктагандан кийинки жүрүм-туруму

Тыныгуу убагында окуучу төмөнкүлөргө милдеттүү:

1. Жумуш ордунда тазалыкты жана тартипти сактоого;

2. Мугалим сурап класстан чыгууга;

3. Мугалимдин талаптарына баш ийүүгө.

4. Тыныгуу убагында окуучулар мектеп ичинде ээн-эркин жүрө алышат, коопсуздук үчүн тыюу салынган жерлерден тышкары (жер төлө, ашкана, физика жана химиялык лабораториялары).

5. Тыныгуу убагында окуучуларга бири-бирин түртүүгө, буюмдарды ыргытууга жана физикалык күч колдонууга тыюу салынат.

6. Тыныгуу учурунда окуучуларга класс жетекчинин же нөөмөтчү администрациянын уруксатысыз мектептен чыгууга тыюу салынат.

7. Терезелерди уруксатсыз ачууга, терезе жээктерине отурууга катуу тыюу салынат.

8. Тыныгуу учурунда окуучулар тепкичтерге, терезе тешиктерине жакын же оюнга жараксыз башка жерлерге чуркоодон качышы керек.

9. Нөөмөтчү класс нөөмөтчү мугалимге танапис учурунда тартипти сактоого жардам берет.

Окуучулардын ашканадагы жүрүм-туруму

1. Окуучулар ашканада тамактануу учурунда өзүн адептүү алып жүрүүлөрү керек.

2. Окуучулар ашкананын кызматкерлерин урматташы керек.

3. Тамак ичип жатканда сүйлөшүү, тамактанып жаткандардын тынчын албаш үчүн катуу сүйлөбөшү керек.

4. Окуучулар тамактангандан кийин столду тазалап, идиш-аягын жыйнап, отургучтарды ордуна коюшат.

5. Окуучулар мектептин ашканасынын мүлкүн жакшы карашат.

6. Ашканага сырткы кийим менен келүүгө тыюу салынат.

Класс боюнча нөөмөтчүнүн милдеттери

1. Класка нөөмөтчүлөр класс жетекчи тарабынан дайындалат.

2. Нөөмөтчүлөр мугалимге классты кийинки сабакка даярдоого жардам беришет, классты тазалоо үчүн колунан келгендин баарын жасашат.

3. Тыныгуу учурунда нөөмөттөгү окуучу (окуучулар) классты желдетишет, мугалимге кийинки сабак үчүн окуу материалын даярдоого жардам беришет жана мугалимдин талабы боюнча дептерлерди бөлүштүрүшөт.

4. Окуу күнүнүн аягында нөөмөттөгү окуучулар классты кийинки окуу күнүнө даярдашат (эмеректердин чанын сүртүшөт, гүлдөрдү сугарышат, пол жуушат).

Нөөмөтчүнүн милдеттерине төмөнкүлөр кирет:

1. Мектепке киргенде окуучулардын алмаштырылчу бут кийимдерин текшерүү;

2. Чечинүүчү жайларда тартипти сактоо;

3. Мектептин аларга бекитилген аймактарында тазалыкты жана тартипти камсыз кылууга;

4. Мугалимдерге жана мектеп администрациясына окуу-тарбия процессин уюштурууда зарыл жардам көрсөтүүгө.

5. Күн сайын сабактар аяктагандан кийин нөөмөтчүлөр өздөрүнө бекитилген класстарын иретке келтирип, класс жетекчиге же нөөмөтчү администрацияга өткөрүп беришет.

6. Окуучулар тарабынан тартип бузууларга бөгөт коюуда нөөмөтчү физикалык күч колдонууга укугу жок.

Окуучулардын сырткы көрүнүшү боюнча сунуштар

1. Окуучулар мектепке мектеп формасында келишет.

2. Кийим жаш курагына ылайыктуу, ээсинин өзүнө жана коомго болгон сый-урматын билдирүүгө тийиш.

3. Класста ашыкча макияж колдонбоо жана зер буюмдарды көп тагынбоо сунушталат.

4. Мектепте бардык окуучулар алмашма бут кийим кийишет.

5. Спорттук кийим дене тарбия сабагына арналган, башка сабактарда кийип отуруу туура эмес.

6. Мектепте себепсиз сырт кийим менен жүрүүгө болбойт.

7. Технология сабагында балдарда жумушчу халат, кыздарда фартук жана баш кийим болушу керек.

8. Мектептеги салтанаттуу иш-чараларга окуучулар тиешелүү формада келишет.

9. Майрамдык кечелерде, концерттерде окуучулар өздөрү каалаган кийимдерди тандап алышат.

Корутунду жоболор

1. Ушул эрежелерди жана мектептин Уставын бузгандыгы үчүн окуучуларга мектептин уставында каралган тартиптик чаралар колдонулат.

2. Мектептин Уставынын жана ушул эрежелердин талаптарын одоно жана бир нече ирет кайталап бузгандыгы үчүн окуучу мектептен чыгарылышы мүмкүн.

3. Бул саясат мектептен тышкаркы бардык иш-чараларга колдонулат.

4. Бул эрежелер менен таанышуу үчүн класстын, мектептин маалымат тактасына илинет.